

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 428/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **HBM & BRN Spiš s. r. o.**, Lipová 24, Veľká Lomnica, IČO 46 040 692, zastúpenej JUDr. Martinom Tomasom, advokátom, Francisciho 3288, Poprad, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Cob 36/2023 z 29. júna 2023 a postupu, ktorý mu predchádzal, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým postupom a uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) na ďalšie konanie a rozhodnutie, priznal finančné zadosťučinenie v sume 15 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom doručeným Okresnému súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by okresný súd odporcovi uložil povinnosť zdržať sa akejkoľvek ťažobnej činnosti [na ktoré mal odporca oprávnenie v zmysle právoplatného rozhodnutia správneho orgánu (Obvodný banský úrad v Košiciach)] na nehnuteľnostiach, na ktorých má prebiehať ťažba a ktorých vlastníctvo je sporné, a to z dôvodu výsledku konania na okresnom súde o žalobe o určenie vlastníckeho práva k sporným pozemkom pod sp. zn. 8 Cb 17/2019. Svoj návrh

odôvodnila tým, že okresný súd rozsudkom č. k. 8 Cb 17/2019-570 z 20. júla 2022 určil za vlastníka sporných pozemkov práve sťažovateľku, hoci nie právoplatne, pretože v súčasnosti prebieha odvolacie konanie. Okresný súd o návrhu sťažovateľky rozhodol uznesením č. k. 8 Cb 28/2022-158 z 9. februára 2023 tak, že jej návrhu vyhovel a odporcovi uložil povinnosť zdržať sa akejkoľvek ťažobnej činnosti na sporných pozemkoch. Proti označenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie o neodkladnom opatrení podal odporca odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie súdu prvej inštancie zrušil, konanie zastavil a vec postúpil Obvodnému banskému úradu v Košiciach.

3. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajský súd dospel k záveru, že právoplatné banské oprávnenie č. 217-425/2022 z 8. februára 2022 vydané odporcovi príslušným správny orgánom spôsobuje nedostatok právomoci všeobecného súdu rozhodovať skrátenou formou o navrhnutom neodkladnom opatrení, ktorým by zasiahol do právomoci správneho orgánu rozhodovať o banskom oprávnení. Dodal, že kontrola správnosti postupov špecializovaných správnych orgánov a ich rozhodnutí prislúcha do právomoci správneho súdnictva (body 19 až 21 napadnutého uznesenia). Vychádzajúc zo stavu veci v čase posudzovania návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, krajský súd ďalej konštatoval, že konanie o určenie vlastníckeho práva nie je právoplatne skončené, preto je potrebné podľa katastrálneho operátu aj naďalej za vlastníka sporných pozemkov považovať odporcu, ktorý vykonáva ťažbu na základe právoplatného rozhodnutia správneho orgánu, do ktorého právomoci patrí aj udeľovanie banských oprávnení. Poukázal na povinnosť držiteľa banského oprávnenia oznámiť obvodnému banskému úradu všetky zmeny týkajúce sa údajov a dokladov, na základe ktorých bolo banské oprávnenie vydané, ktorý rozhodne o prípadnej zmene alebo zrušení banského oprávnenia. Vychádzajúc z uvedeného, uzavrel, že o uložení povinnosti zdržať sa ťažobnej činnosti má právomoc rozhodovať miestne a vecne príslušný Obvodný banský úrad, ktorý má zároveň právomoc nielen udeliť, ale aj odobrať banské oprávnenie. Preto zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa 329 ods. 2 Civilného sporového poriadku pre nedostatok procesných podmienok – právomoci na strane všeobecného súdu, súdne konanie zastavil a vec postúpil správny orgán (body 22 až 25 napadnutého uznesenia).

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky sú dve námietky. Prvou z nich je námietka porušenia práva na zákonného sudcu z dôvodu, že o odvolaní proti skoršiemu rozhodnutiu okresného súdu o neodkladnom opatrení v tej istej veci rozhodoval senát krajského súdu v inom zložení, z čoho vyvodil svoju pochybnosť o zákonnosti zloženia senátu krajského súdu. Druhú námietku sťažovateľka formulovala v súvislosti so záverom krajského súdu, že k záveru o nedostatku právomoci všeobecného súdu rozhodovať o navrhnutom neodkladnom opatrení je aj krajským súdom tvrdená skutočnosť, že podobný inštitút ako neodkladné opatrenie podľa Civilného sporového poriadku obsahuje aj § 43 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, čo je síce pravda, ale táto možnosť je daná len do skončenia konania pred správny orgánom, preto, vychádzajúc z rozhodných skutočností

(právoplatne skončené konanie pred správnym orgánom), túto argumentáciu považuje za nesprávnu a navyše aj prekvapivú, keďže aj predtým konajúci senát krajského súdu nedospel k záveru o nedostatku právomoci rozhodnúť o neodkladnom opatrení, keď rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil. Sťažovateľka v sťažnosti namieta aj to, že krajský súd ju vydaním svojho napadnutého uznesenia „dostal do slepej uličky, pretože v konaní pred správnym orgánom samotný správny orgán nekonal so sťažovateľom ako účastníkom správneho konania a zároveň mu porušovateľ - KS PO odoprel právo na súdnu ochranu a preto je napadnuté uznesenie... arbitrárnym procesným excesom a porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy SR“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňované a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

III.1. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

6. Ústavný súd sa v rozsahu svojej právomoci z obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu (pozri bod 3 tohto uznesenia) presvedčil, že sťažovateľkino tvrdenie o nedostatku jeho odôvodnenia, resp. arbitrárnosti neobstojí. Krajský súd príliehavo, logicky a dostatočne reagoval na rozhodné skutočnosti prípadu, ktoré vyplývali priamo zo spisu, a vysporiadal sa so všetkými ťažiskovými otázkami podstatnými pre rozhodnutie o prejednávanej veci.

7. Z pohľadu identifikovanej vady (nedostatok právomoci všeobecného súdu, pozn.), na ktorú konajúci súd prihliada v ktoromkoľvek štádiu konania *ex offio*, nemožno hovoriť o prekvapivosti rozhodnutia. Ide o neodstrániteľnú prekážku v napadnutom konaní. Právny záver krajského súdu, že otázky súvisiace s ťažobným oprávnením, jeho existencia a rozsah môžu byť len predmetom správneho konania a následne predmetom konania v správnom súdnictve, je ústavne udržateľný a vecne správny. Ani skutočnosť, že v okolnostiach veci bolo okresným súdom neprávoplatne rozhodnuté o existencii vlastníckeho práva sťažovateľky a v tejto súvislosti

sa sťažovateľka domáhala vydania neodkladného opatrenia na účel predchádzania ďalších škôd na sporných nehnuteľnostiach, na veci nič nemení, pretože podstatný je obsah navrhovaného neodkladného opatrenia. Za stavu, že správnym orgánom bolo právoplatne vydané banské oprávnenie odporcovi, sa sťažovateľka mylne domnievala, že je možné obmedziť jeho účinky prostredníctvom neodkladného opatrenia vydaného podľa Civilného sporového poriadku. Aj podľa názoru ústavného súdu by došlo k prekročeniu právomoci konajúceho súdu, ak by konajúci súd návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vyhovel, keďže by *de facto* rozhodol o banskom oprávnení mimo správneho konania, čím by zasiahol do výlučnej právomoci správneho orgánu. Navyše by sa tak stalo v skrátenom konaní.

8. Vychádzajúc však z obsahu námietok sťažovateľky, ktorá sama tvrdí, že bola opomenutým účastníkom správneho konania, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka mala možnosť domáhať sa ochrany svojich práv v rámci správneho súdnictva, konkr. žalobou podľa § 179 Správneho súdneho poriadku, a preventívne žiadať aj o priznanie odkladného účinku správnej žaloby.

9. Z uvedeného dôvodu preto neobstojí tvrdenie sťažovateľky, že nedisponovala iným do úvahy prichádzajúcim procesným inštrumentom na ochranu jej práv a oprávnených záujmov.

10. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom označených procesných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

11. Na základe uvedeného ústavnu sťažnosť sťažovateľky v tomto rozsahu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny napadnutým uznesením krajského súdu

12. Pokiaľ ide o pochybnosti sťažovateľky, či rozhodoval senát v zákonnom zložení z dôvodu, že v predchádzajúcom štádiu konania v tej istej veci rozhodol senát krajského súdu v inom zložení, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka len vyslovila hypotézu, avšak tvrdené porušenie svojho práva na zákonného sudcu ničím relevantným neodôvodnila. Sťažnosti v tejto časti chýba odôvodnenie ako východiskový rámec, v ktorom sťažovateľka opomenula argumentovať, prečo zloženie senátu podľa jej názoru nebolo zákonné. Vzhľadom na to, že sťažovateľka je v konaní zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, a na skutočnosť, že prípadná výzva na odstránenie nedostatkov sťažnosti nepripadala v úvahu (vzhľadom na kľúčovú povahu tohto nedostatku), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

III.3. Obiter dictum

13. Ústavný súd dáva sťažovateľke do pozornosti, že k zmenám v zložení senátov dochádza v priebehu času priebežne v dôsledku zániku funkcie sudcu, preloženia sudcu a iných zákonom predpokladaných situácií, ktoré sú riešené v príslušnom rozvrhu práce toho-ktorého súdu. Preto bolo potrebné v prvom rade si overiť, či k zmene v zložení senátu nedošlo na základe príslušného rozvrhu práce. Ak by si sťažovateľka svoju hypotézu overovala, zistila by, že k zmene členov senátu došlo v súlade s platným rozvrhom práce krajského súdu, keďže vec napadla do senátu toho istého sudcu spravodajcu, ktorý ostal nezmenený, k zmene došlo len v zložení ostatných členov senátu, ktorí sú podľa platného rozvrhu práce členmi senátu, v ktorom pôsobí sudca spravodajca.

14. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu